

Kennis, inspiratie en interactiviteit, dat waren kort samengevat de kernwoorden van de netwerkbijeenkomst 'Van Omgevingsvisie naar Omgevingsplan', afgelopen woensdag 22 mei bij Erfgoed Zeeland en mede georganiseerd door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Circa 40 medewerkers van o.a. gemeenten, Waterschap, Provincie en erfgoedorganisaties luisterden naar informatieve inleidingen met daarbij inspirerende voorbeelden uit de directe omgeving (gemeente Veere), uit een buurregio (gemeente Hoeksche Waard) en uit de provincie Gelderland. In het tweede gedeelte van de middag gingen de deelnemers gezamenlijk aan de slag met het maken van een routekaart, op weg naar een toekomstig omgevingsplan met een zorgvuldige verankering van het cultureel erfgoed. Na afloop maakten nog veel deelnemers van de mogelijkheid gebruik om ideeën en ervaringen uit te wisselen.

Videocolumn Nelleke Noordervliet

Een inspirerende videocolumn van schrijfster Nelleke Noordervliet over haar jeugd in het gebombardeerde Rotterdam opende de middag. Haar conclusie luidde: wie zijn verleden vergeet, kan geen toekomst bouwen. De link met het belang van cultureel erfgoed voor de leefomgeving was hiermee gauw gelegd.

Presentatie RCE door Gerda de Bruijn

Gerda de Bruijn van de Rijksdienst Cultureel Erfgoed (RCE) vertelt dat er al een aantal jaar door verschillende ministeries wordt gewerkt aan een nieuw omgevingsstelsel waarbij de (nieuwe) Omgevingswet regelt dat er één wet is voor de bescherming en benutting van de fysieke leefomgeving. De wet gaat van kracht per 1 januari 2021. Belangrijke begrippen in deze wet zijn integraliteit en samenwerken. En het denken vanuit mogelijkheden: "ja mits" in plaats van "nee tenzij". De Nationale Omgevingsvisie (NOVI) zal op 20 juni aanstaande in de Haarlemmermeer gepresenteerd zal worden. Het was hierbij de uitdaging om erfgoed in alle opgaven te vervlechten. Uiteindelijk staat elke overheidslaag voor de uitdaging om (uiterlijk) per 2029 een Omgevingsplan te hebben. De route daar naartoe zal echter voor iedereen anders zijn. Een belangrijke uitdaging daarbij is: hoe zorg je dat het erfgoedbelang dat in kernkwaliteiten in de omgevingsvisie is gedefinieerd in het omgevingsplan op een goede manier wordt meegenomen terwijl er aan integratie en participatie wordt gedaan?

Presentatie Provincie Zeeland door Berit Sens

Berit Sens (Provincie Zeeland) kondigde aan dat de Zeeuwse Omgevingsvisie 2021 vooral een tamelijk abstract document wordt met ambities voor 2050 die vooral ter inspiratie dienen voor meer gedetailleerde programma's. Bestaande of net gerealiseerde programma's zoals de Zeeuwse Kustvisie, de Mobiliteitsvisie en de Regionale

Energievisie zijn hierin belangrijke bouwstenen. In aanloop naar de uiteindelijke visie zal de Provincie nog vier gebiedstafels gaan organiseren: één voor het landelijk gebied, één voor het stedelijk gebied, één voor haven- en industriegebieden en één voor het water. Deze zullen starten vlak voor de zomer. Verschillende betrokken organisaties zullen daartoe rechtstreeks uitgenodigd worden. De ontwerp-omgevingsvisie zal dan in maart 2020 gereed moeten zijn.

Presentatie Gelders Genootschap door Martin van Bleek

Martin van Bleek (Gelders Genootschap) ging in op een nog tamelijk onbekend aspect van de nieuwe Omgevingswet, namelijk het meewegen van de omgeving van het monument (ofwel: het Verdrag van Granada). Deze bepaling betekent niet dat de omgeving van een monument beschermd is maar dat men in de omgeving van een monument rekening moet houden met de aanwezigheid van het monument! Een aanwezige bestuurder was bang dat het opleggen van extra regels het draagvlak voor de monumentenzorg zou ondergraven. Martin stelde dat je het juist ook om kunt draaien: welke impuls kan het monument geven aan het verbeteren van de fysieke leefomgeving en aan een goede ruimtelijke kwaliteit? Tenslotte kwam ook de noodzaak aan de orde om als gemeente per 1 januari 2012 een goede en deskundige commissie te hebben.

Presentatie Gemeente Veere door Quirien Karman

De gemeente Veere staat aan het begin van het participatieproces. Procesmanager Quirien Karman schetste de moeilijkheid om intern ambtelijke schotten af te breken, contacten te leggen met collega's en het gesprek aan te gaan met de burger. Veere zal omgevingstafels in gaan stellen om verschillende belangen te horen en een plek te geven. Karman benadrukt dat het daarbij van belang is de burger open tegemoet te treden en niet met voorbedachte 'oplossingen' te komen die dat vaak niet zijn. Dus liever een leeg schetsvel dan een ambtelijke blauwdruk. De andere manier van werken moet er toe leiden dat de burger veel klantvriendelijker wordt behandeld. Niet meer: het ene loket gaat akkoord en veel succes bij de andere loketten, maar één centraal antwoord binnen een redelijke termijn."

Presentatie Gemeente Hoekse Waard door Simone Diegenbach

In de gemeente Hoekse Waard is men al ver gevorderd in het participatietraject. Procesmanager Simone Diegenbach geeft aan dat de gemeente daarbij een [lange tocht](#) maakt langs alle kernen en langs belangrijke evenementen om 'op te halen'. Voor meer informatie, zie de site [Waardmakers.nl](#). Ook worden bewoners zelf uitgenodigd om als zogenaamde "waardmaker" een omgevingsvisie op te stellen. Ondanks het toepassen van nieuwe werkvormen – zo werden jongeren bijvoorbeeld uitgenodigd om te vloggen – blijkt het wel lastig om alle bevolkingsgroepen evenredig aan bod te laten komen. Een belangrijke constatering tot

op heden is de wens van de bevolking om alles zo veel mogelijk te behouden zoals het is, terwijl dynamiek en verandering misschien wel de enige constante is in de ruimtelijke ontwikkeling van het gebied. Als je er maar op let dat alles wat je bouwt, het erfgoed van de toekomst kan worden. De gemeente benadrukt ook dat verwachtingsmanagement heel belangrijk is: niet elke burger of organisatie zal mogen verwachten dat voorstellen worden overgenomen. Ook zal er bij verschil van mening en inzicht de gemeenteraad een beslissing moeten nemen.

Tot slot

In de discussies werd nog eens de nadruk gevestigd op het belang van op tijd 'aan tafel' zitten. Ook de historische verenigingen moeten niet afwachten maar zelf hun kennis aanbieden. Op donderdag 26 september organiseert Erfgoed Zeeland overigens een bijeenkomst voor alle Zeeuwse erfgoedverenigingen en vertegenwoordigers van de Zeeuwse gemeenten om deze koppeling te maken.

Tenslotte, de RCE gaat alle opbrengsten in de provincies bundelen en er een handige en handzame routekaart van maken! Zodra deze beschikbaar is, zullen we deze uiteraard ook op onze site publiceren.